

## کاربرد فعل در داستان «سمنو پزان» جلال آل احمد

دکتر مهدی رضایی<sup>۱</sup> – سارا شیرالی (نویسنده مسئول)<sup>۲</sup>

۱- دانشیار بخش ادبیات فارسی دانشگاه سلمان فارسی کازرون [www.rezaeimehdi56@gmail.com](mailto:www.rezaeimehdi56@gmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد ادبیات دانشگاه سلمان فارسی کازرون [www.sarashirali700@gmail.com](mailto:www.sarashirali700@gmail.com)

**چکیده:** فعل از عناصر اصلی و عمده جمله است. این مقوله دستوری در زبان های مختلف دارای ویژگی های نحوی و معنایی خاصی است. در یک داستان تمامی ویژگی های فعل می تواند موثر باشد و نویسنده هر کدام را با ذهنیت خاصی به کار ببرد. مقاله حاضر با در نظر داشتن کاربرد های فعل در داستان «سمنو پزان» اثر جلال آل احمد و با توجه به سبک شناسی ایدئولوژیک و زنانه نویسی، جمله های داستان که به گفتار زنانه اختصاص داشت را تجزیه و ویژگی هایی چون وجه فعل، حذف فعل، افعال دعایی و دشنام و نفرین را در دو بخش گفتار زنانه و بقیه داستان مورد بررسی قرار داده است. در نتیجه بررسی افعال مشخص شد که ویژگی های زنانه نویسی و گفتار زنانه در دیالوگ های مربوط به زنان و کاربرد فعل ها از جانب آن ها به خوبی رعایت شده است و ویژگی های گفتار زنانه در این داستان کاملاً متمایز و مشخص است.

**کلیدواژه:** فعل، وجه فعل، حذف فعل، گفتار زنانه، سمنوپزان

### ۱. مقدمه:

فعل واژه ای است که به طور همزمان بر انجام کار، روی دادن حالت و زمان دلالت می کند و هر فعل در زبان فارسی ویژگی هایی همچون زمان، شخص، وجه، نمود و معنی است. انتخاب درست فعل و تناسب آن با موضوع نوشته در انتقال کلام به مخاطب بسیار مؤثر است؛ پس در هر داستان یا نوشته ای، انتخاب فعل مناسب ضرورت دارد. همانگونه که به کارگیری فعل های مناسب می تواند پیام بلند و عمیقی را منتقل کند با تنوع، تحرک و پویایی به صورت عمیق در ذهن خواننده نیز جای می گیرد.

«تفکیک زبان مردانه از زنانه و بازشناسی گفتار مرد از زن چندان آسان نیست. هر یک از دو جنس زن و مرد ساختارهای زبانی متفاوتی را به کار می برند. اگر در زبانی عناصر بر تفاوت های جنسی و مذکر و مونث دلالت دارند به زبان